

प्रदेश सरकार
सामाजिक विकास मन्त्रालय
प्रदेश नं. ३
युवा वैज्ञानिक प्रोत्साहन कोष
बिज्ञान तथा प्रविधि अनुसन्धान, नवप्रवर्तन, प्रविधि विकास सम्बन्धी अवधारणा पत्र (Project
Concept Note, PCN) आव्हान गरिएको सूचना

प्रदेश सरकारले उदीयमान विज्ञान तथा प्रविधिको विकास र नवप्रवर्तनमा युवा वैज्ञानिकहरूलाई संलग्न गराई अनुसन्धान, प्रविधि विकास र नवप्रवर्तनमा क्षमता विकास गर्दै प्रदेशको उच्च आर्थिक वृद्धि र नागरिकको जीवन पद्धतिलाई सरल र सहज बनाउन योगदान पुऱ्याउने हेतुले युवा वैज्ञानिक प्रोत्साहन कोषको स्थापना गरेको छ । यसै अनुरूप कोषले विभिन्न क्षेत्रमा छरिएर रहेका प्रतिभाशाली युवा वैज्ञानिक वा नवप्रवर्तकहरूलाई प्रदेशको समृद्धिका लागि आवश्यक अनुसन्धान, नवप्रवर्तन र प्रविधि विकासका साथै प्रोटोटाइप समेत विकास गर्न ईच्छुक युवा वैज्ञानिकहरूले ३० दिन भित्र यस कोषमा आइपुग्ने गरी आयोजना अवधारणापत्र (PCN) पेश गर्नुहुन अनुरोध छ ।

क) आयोजनाको प्राथमिकता क्षेत्र

प्रदेश भित्र कृषि, उद्योग, पर्यटन, जलवायु तथा वातावरण, जैविक विविधता, जनस्वास्थ्य, जीव प्रविधि, सूचना प्रविधि, इन्जिनियरिङ, यातायात, नवीकरणीय उर्जा, विद्युत सग्रह आदि विषयक्षेत्रहरू ।

ख) आयोजना अवधारणा पत्र (PCN) साथ पेश गर्नुपर्ने कागजात एवम् शर्तहरू

१. माथि उल्लेखित प्राथमिकताप्राप्त क्षेत्रहरू भित्र पर्नेगरी औपचारिक पत्रसहितको आयोजना अवधारणा पत्र (PCN) पेश गर्नुपर्ने छ ।
२. आवेदकको उमेर ४० वर्ष मुनिको हुनु पर्नेछ ।
३. अनुसन्धान तथा नवप्रवर्तन कार्यमा संयुक्त, समूह र साझेदारीमा कार्य गर्ने आवेदकहरूलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
४. आवेदन दिने युवा वैज्ञानिकहरूले आफूले काम गर्न चाहेको अनुसन्धानशाला /प्रयोगशाला /कार्यशाला वा संस्थाको आधिकारिक सहमति पत्र पेश गर्नु पर्नेछ ।
५. आवेदकहरूको अनुसन्धान नवप्रवर्तनका लागि सुपरिवेक्षकको आवश्यकता हुनेहुदाँ आवेदकले आवेदनपत्रकासाथ सम्भावित सुपरिवेक्षकको सहमति पत्र र वायोडाटा पेश गर्नु पर्नेछ । तर आवेदकले त्यस्तो सुपरिवेक्षक प्राप्त गर्ने नसकेमा कोषलाई कस्तो खालको विषयगत सुपरिवेक्षक चाहिने हो सो व्यहोरा खुलाई निवेदन दिनु पर्नेछ ।
६. नवीनतम वैज्ञानिक सोच र प्रविधि विकासगर्ने क्षमता भएका जुनसुकै विषय र योग्यता भएका युवा वैज्ञानिकहरूले आवेदन दिन सक्नेछन्।
७. सोच तालिका (Log Frame) सहित यस कोषको ढाँचा अनुसार लेखिएको चारप्रति आयोजना अवधारणा पत्र (PCN) र सो मध्ये तीन प्रतिमा प्रस्तावकको परिचय नखुलेको हुनुपर्ने छ । प्रस्ताव गरिएका आयोजना अवधारणा पत्रका नाम नखुल्ने प्रतिहरूमा कुनै पनि पानामा व्यक्ति वा संस्थाको परिचय दिने खालका साङ्केतिक चिह्न वा सङ्केत पाईएमा त्यस्ता आयोजना अवधारणा पत्रलाई स्वतः रद्द गरिने छ ।
८. आयोजना अवधारणा पत्र (PCN) कोषको निर्धारित ढाँचा अनुसार हुनु पर्नेछ । यथार्थतामा आधारित भएको र प्रतिफल दिने किसिमका आयोजना अवधारणा पत्रहरूलाई मात्र प्रारम्भिक छनौट गरिने छ ।
९. आयोजना अवधारणा पत्र (PCN) सहित संस्था दर्ता र भ्याट दर्ताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि, शैक्षिक योग्यताका प्रमाणपत्रहरूको प्रतिलिपि, व्यक्तिको हकमा नागरिकताको प्रतिलिपि र कार्य अनुभव भएमा सोसँग सम्बन्धित कागजातहरू पेश गर्नुपर्ने छ ।
१०. आवेदकले अवधारणा पत्र लेख्दा अंग्रेजी वा नेपाली जुनसुकै भाषामा पनि लेख्न सक्नेछन् ।

११. आयोजना अवधारणा पत्र (Project Concept Note) पेश गर्ने व्यक्ति प्रदेश नं ३ मा बसोबास भएको र कम्पनी वा संस्थाको हकमा प्रदेश नं ३ मा स्थापना भई प्रस्तावित आयोजना प्रदेश नं. ३ भित्र सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।

११. आयोजना अवधारणा पत्र (Project Concept Note) को ढाँचा मन्त्रालयको वेभसाइट www.mosd.p3.gov.np बाट डाउनलोड गर्न सकिने छ ।

थप जानकारीको लागि: सामाजिक विकास मन्त्रालय, प्रदेश नं. ३, हेटौँडा, टेलिफोन नं. ०५७-५२३१७९ मा सम्पर्क गर्न सकिनेछ।

पुनश्चयः विज्ञान तथा प्रविधि र नवप्रवर्तनसँग सम्बन्धित अवधारण पत्र जुनसुकै समयमा पनि पेश गर्न सकिनेछ।

आयोजना अवधारणा पत्रको ढाँचा

सम्पर्क विवरण

आयोजनाको शीर्षक	आवेदकले आयोजनाको कार्यक्षेत्रलाई संबोधन/बुझाउन सक्ने खालको शीर्षक प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ ।
आयोजनाको संयोजक	आयोजनाको प्रस्ताव तयारी देखि सञ्चालन सम्पन्न नभएसम्मको सम्पूर्ण जिम्मेवारी लिने व्यक्ति हुनु पर्ने छ । (आयोजना संयोजकको व्यक्तिगत विवरण संलग्न गर्ने)
ठेगाना	आयोजना संयोजक/ कम्पनीको सम्पर्क विवरण उल्लेख गर्ने । मोबाईल नं. इमेल
कार्य गर्ने प्रयोगशालाको नाम	प्रस्तावना अनुरूप अनुसन्धान, नव-प्रवर्तन कार्य गर्ने प्रयोगशाला को नाम र ठेगाना
सुपरिवेक्षकको नाम	प्रस्तावना अनुरूप अनुसन्धान, नवप्रवर्तनका लागि सुपरिवेक्षण गर्ने ब्यक्तिको नाम (सुपरिवेक्षकको व्यक्तिगत विवरण उल्लेख गर्ने)
साझेदारी वा सहयोगी संस्था	आयोजना सञ्चालन गर्न सम्झौता भएका संस्थाहरुको नामावली उल्लेख गर्ने । उक्त संस्थाहरु अनुसन्धान नवप्रवर्तनमा सक्रिय सहभागी हुने बारेमा भएको सम्झौता वा सहमति पत्र आयोजना अवधारणा पत्र साथै संलग्न राखी पेश गर्नुपर्दछ ।

जानकारी

यो पेज बाहेक अन्य स्थानमा प्रस्तावक व्यक्ति वा संस्थालाई चिनाउने कुनै पनि किसिमको नाम वा चिह्न प्रयोग गर्न पाइने छैन ।

कोषको कार्यालय प्रयोजनको लागि मात्र

युवा वैज्ञानिक प्रोत्साहन कोषको कोड नं.		प्राप्त मिति	
---	--	--------------	--

कैफियत	
--------	--

आयोजना विवरण

आयोजनाको शीर्षक	शीर्षक प्रस्तुत गर्दा आयोजनाको कार्यक्षेत्र बुझिने हुनुपर्दछ ।
युवा वैज्ञानिक प्रोत्साहन कोषको विषयगत क्षेत्र	आयोजना अवधारणा प्रस्ताव तयार गर्दा कोषले निर्धारण गरेका विषयगत क्षेत्र उल्लेख गर्नुपर्दछ ।
युवा वैज्ञानिक प्रोत्साहन कोषको प्राथमिकता क्षेत्र	यस अन्तरगत विषयगत क्षेत्रभित्र रहेका प्राथमिकताहरु पर्दछन् । प्रस्ताव आह्वान गर्दा दिइएको विशेष प्राथमिकता क्षेत्रलाई यहाँ उल्लेख गर्नुपर्दछ । युवा वैज्ञानिक प्रोत्साहन कोषको प्राथमिकता क्षेत्रभित्र नपरेका प्रस्तावहरु रद्द हुनेछन् ।
आयोजना स्थल	अनुसन्धान, नवप्रवर्तन गरिने ठाउँको जिल्ला, पालिका, वडा र टोल उल्लेख गर्ने ।
लाभान्वित वर्ग/क्षेत्र	लाभान्वित वर्ग, क्षेत्र र यसले पार्ने प्रभाव उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।
आयोजनाको लागत	आयोजना कार्यान्वयन गर्दा लाग्ने बजेट यथार्थ हुनेगरी उल्लेख गर्ने । साधारण बजारभाउ र लाग्ने लागत अनुरूप यथार्थपरक बजेट नभएमा त्यस्ता प्रस्तावहरु रद्द हुन सक्नेछन् ।
आयोजनाको अवधी	आयोजना सम्पन्न गर्न लाग्ने समय उल्लेख गर्नुपर्नेछ । विषय हेरी कोषले बढीमा तिन वर्षको समयावधि दिने छ तर छिटो नतिजा दिने खालका प्रस्तावहरुलाई प्राथमिकतामा दिईने छ ।

आयोजना पृष्ठभूमि (२०० शब्द)

पृष्ठभूमि स्पष्ट र संक्षेपमा लेख्नुपर्दछ । प्रस्तावित अनुसन्धानको महत्त्व र विकासका अवसरहरु वारे संक्षेपमा लेख्नुपर्दछ । यससँग सम्बन्धित पहिले भएका गरिएका महत्त्वपूर्ण आयोजना, प्रकाशन र प्रविधि विकासको वारेमा अध्यावधिक विवेचना गर्ने जसबाट यस आयोजना सफलता पूर्वक सञ्चालन गर्न सकिने कारण दिन सकियोस । पृष्ठभूमिमा यस्का बाधा अड्चनका महत्त्व र प्रस्तुत आयोजनाले यस्ता अड्चन कसरी हटाउन वा समाधान गर्न सक्नेछ भन्ने व्यहोरा सारांशमा प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ ।

आयोजनाको पुस्त्याइँ (३०० शब्द)

यस अन्तरगत यथार्थ समस्याहरु पहिचान गरी तिनीहरुलाई अनुसन्धान र नवप्रवर्तनको माध्यमबाट प्रदेश ३ को सम्वृद्धिमा योगदान र विकास सम्भव होस् जसबाट जनताको जीवनस्तरमा परिवर्तन महसुस हुनेगरी आयोजनाको आवश्यकता बारे समेत उल्लेख गर्ने ।

आयोजनाको उद्देश्य (शब्द २००)

प्रस्तावनाको उद्देश्य भनेको आयोजनाले महसुस हुने गरी देखाउने मापनयोग्य प्रभाव (Measurable outcomes) हो र यो नै आयोजनाको उपलब्धि हो । यसमा समष्टिगत रूपमा आयोजनाका उपलब्धिहरु आयोजनाले सम्वृद्धिमा पार्ने प्रभावका बारेमा उल्लेख गरिनुपर्दछ ।

आयोजनाका प्रतिफलहरु(शब्द २००)

अनुसन्धान /नवप्रवर्तन आयोजनाबाट सिधा प्राप्त हुने प्रतिफलहरुका अतिरिक्त यसका उपलब्धिबाट हुने प्रभावहरु

<p>प्रविधि विकास, उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि, प्रविधिको जनस्तरमा उपयोग, प्रसार, लेख, प्रकाशन, हाते पुस्तक, युट्युब र अन्य श्रव्यदृश्य सामग्री, नयाँ ज्ञान, प्रविधि अथवा तरिकाहरूको लाभान्वित वर्ग आदि उल्लेख गर्न सकिने छ । आयोजनाबाट प्राप्त नतिजा कोषको उद्देश्य प्राप्तिमा सघाउ वा मेल खाने हुनुपर्दछ ।</p>
<p>आयोजनाका क्रियाकलापहरूको डिजाइन (५०० शब्द)</p>
<p>उदाहरणका लागि प्रयोगशालामा खर्चहुने सामग्रीको जोहो र तयारी, प्रयोगशाला परीक्षण विधि, डिजाइन र प्रविधि विकास, प्रशोधन, पदार्थ वा प्रविधि रूपान्तरण वा परिवर्तन (Modification) गर्ने तरिका आदि उल्लेख हुनुपर्दछ ।</p> <p>अवधारणा पत्रमा आयोजना कसरी सञ्चालित हुनेछ भनी उल्लेख गर्नुपर्ने पक्षहरू संक्षेपमा</p> <p>प्रतिफल (Outputs) प्राप्तिका लागि आयोजना सञ्चालन गर्दा गरिने क्रियाकलापहरू अध्ययन, नवप्रवर्तन, प्रयोगशाला परीक्षण, प्रविधि विकास, पदार्थको रूपान्तरण, यान्त्रिक विकास वा रूपान्तरण, परीक्षण, प्रसार, आदि गर्ने तौरतरिका र कार्य गर्दा के कस्ता कृयाकलापहरू अपनाइन्छ र त्यसको कसरी डिजाइन गरिएका छन् त्यसको विवरण (Outline) प्रस्तुत गर्नुपर्दछ । हरेक प्रतिफल (Output) प्राप्तिका लागि एक वा सो भन्दा वढी क्रियाकलाप (Activity) गरिने हुँदा यस्ता क्रियाकलाप कार्यान्वयनलाई परिभाषित गर्ने र अपनाइने रणनीति समेत प्रस्तुत गर्नुपर्दछ ।</p> <p>सहभागितात्मक वा समूहमा गरिने अनुसन्धान र नवप्रवर्तनका आयोजनालाई प्राथमिकता दिईनेछ । आवेदक र निजले काम गर्ने प्रयोगशाला वा साझेदार संस्थासँग भएका सुविधा, स्रोत एवम दक्षता समावेश गर्नुपर्नेछ । आयोजनामा संलग्न / सहभागी गराइने व्यक्ति वा संस्थालाई आयोजना कार्यान्वयनमा के कसरी सहभागी गराउने वा संलग्न हुने हो सोको उल्लेख गर्नुपर्दछ । यसका अतिरिक्त कुनै खास क्रियाकलाप वा अंशका लागि विशेष प्रयोगशाला, व्यक्ति वा स्रोत आवश्यक पर्ने भएमा सो समेत उल्लेख गर्नुपर्दछ ।</p> <p>आयोजना प्रस्ताव तयार गर्दा प्रतिफलहरू (Output) उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि, प्रदेशको सम्बृद्धि, मानव जीवन सुधारका लागि अनुसरण र विस्तार (Uptake and upscaling), अनुगमन र मूल्याङ्कन आदिलाई एकीकृत रूपमा डिजाइन गरिएको हुनुपर्दछ ।</p>
<p>लाभान्वित वर्ग (२०० शब्द)</p>
<p>आयोजनाबाट विकसित नयाँ प्रविधि, उपकरण, सीप, तरिका वा ज्ञानको उपयोग गरी सामाजिक, आर्थिक, वातावरणीय, स्वास्थ्य, सम्बृद्धि आदि उपयोग गर्ने वा लाभान्वित हुने समूह नै लाभान्वित वर्ग हुन । यस्ता लाभान्वित वर्ग घर परिवार, गाँउ, समाज, उद्योग, व्यवसाय अथवा हित हुने बृहत समुदायको पहिचान गरी उल्लेख गर्नुपर्दछ ।</p>
<p>आयोजनाका जोखिमहरू</p>
<p>बाहिरी परिस्थिति अथवा कारणले गर्दा आयोजना सञ्चालन गर्दा नियन्त्रण गर्न नसकिने वा आयोजनाको लक्ष्य प्राप्ति गर्न यी कारण वा परिस्थितिमा निर्भर रहनुपर्ने हुन्छ वा जसका कारणले आयोजना असफल हुन सक्ने कारणहरू उल्लेख गर्नुपर्दछ । जोखिम छैन भने सोही बमोजिम उल्लेख गर्नुपर्दछ ।</p>

तर्कयुक्त ढाँचा (Logical Framework)			
विवरणको सरांश (Narrative Summary)	मापनयोग्य सूचकहरू (Objectively Verifiable Indicators)	प्रमाणित गरिने माध्यम (Means of Verification)	जोखिम तथा मान्यताहरू (Risks and Assumptions)
लक्ष (Goal)			
उद्देश्य (Purpose)			
प्रतिफल (Output)			
क्रियाकलाप (Activities)	सामग्री तथा बजेट Input and Budget		मान्यताहरू (Assumptions)
<p>नोट: तर्कयुक्त ढाँचाले “SMART” को अवधारणा अनुसार र मापनयोग्य सूचकहरू (Objectively verifiable indicators) QQT, M फारम अनुसार हुनुपर्दछ । तर्कयुक्त ढाँचामा बजेटको संक्षिप्त रूप प्रतिफल र वर्ष अनुसार प्रस्तुत गर्नुपर्दछ ।</p>			

आर्थिक विवरण

आर्थिक विवरण तयार गर्दा आयोजनाको अपेक्षित उपलब्धिहरू हासिल गर्न आवश्यक न्यूनतम रकम मात्र प्रस्तुत गर्नुपर्ने छ ।

विवरण १,२,३,४,५	प्रथम वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	यु. वै. प्रो. को. बाट माग गरेको रकम	आवेदक/ संस्थाले ब्यहोर्ने रकम	जम्मा
क्रियाकलाप १						
क्रियाकलाप २						
क्रियाकलाप ३						
क्रियाकलाप.....						
कार्यक्रम खर्च						
शिरोभार खर्च						
भैपरी खर्च						
जम्मा						
मू.अ.कर						
कुल जम्मा						

- नमुना सङ्कलन वा अध्ययनका लागि फिल्ड जानुपर्ने भएमा दैनिक तथा भ्रमण भत्ता खर्च मन्त्रालयको प्रचलित दरमा प्रस्ताव गरिनुपर्दछ र आयोजनाको उद्देश्य प्राप्तिका लागि न्यूनतम लाग्ने रकम मात्र समावेश गर्नुपर्दछ ।
- अनुसन्धान, नवप्रवर्तनका लागि आवश्यक खर्च हुने सामग्री र साधारण औजार सामग्रीका सम्बन्धमा प्रस्तावमा पूर्ण पुष्ट्याइँ प्रस्तुत गर्नु पर्नेछ । तर यस कोषबाट महँड्या, ठूला उपकरण र भौतिक पूर्वाधारमा अनुदान उपलब्ध गराइने छैन ।
- शिरोभार र भैपरी बजेट सकेसम्म कम राख्नुपर्दछ र कार्यक्रम खर्चको १० प्रतिशत भन्दा बढी हुनुहुँदैन ।
- सहभागी र साझेदार संस्थाहरूबाटसमेत अनुसन्धान रकम व्यहोरिने आयोजनालाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- बजेट तयार गर्दा आर्थिक ऐन र नियामावलीसँग मेल खाने हुनुपर्दछ ।

आवेदक/ साझेदारी संस्था/ कंपनीको प्रोफाइल

आयोजना वा आयोजनासँग साझेदारी गर्ने शैक्षिक, सरकारी, गैर सरकारी अनुसन्धान संस्था वा कम्पनीले यो फाराम भर्नुपर्नेछ । यसले नपुगेमा अरु पानाहरु थप गर्न सकिने छ । यसमा दिइएका जानकारीहरु कोही कसैलाई उपलब्ध गराइने छैन । यो फाराम आयोजना अवधारणापत्र पेश गर्दा छुट्टै पानामा भरी पेश गर्नुपर्दछ ।

संस्थाको नाम	
संस्थाको प्रकार (शैक्षिक, अनुसन्धान, कम्पनी, सरकारी, गैर सरकारी)	
सम्पर्क विवरण (ठेगाना, टेलिफोन, इमेल)	
संस्थाको दर्ता नं., मिति र नवीकरण मिति	
संस्थाले कार्य गर्ने क्षेत्र	
लेखा प्रणाली	

संस्थाको विज्ञान प्रविधिको क्षेत्रमा अनुसन्धान/नवप्रवर्तनको प्रविधि विकासको आयोजना सञ्चालनमा अनुभव			
क) सम्पन्न भएका आयोजनाहरु			
आयोजनाको विषयगत क्षेत्र	सम्पन्न आयोजनाको शीर्षक	बजेट प्रवाह	बजेट स्रोत
१.			
२.			
३.			
४.			
ख) चालु आयोजनाहरु			
१.			
२.			
३.			
४.			
आवश्यक भएमा थप पंक्तिहरु समावेश गर्ने वा छुट्टै पानामा संलग्न गर्न सकिने छ ।			
संस्थाको विधान अनुसार कार्यगर्ने मुख्य उद्देश्यहरु उल्लेख गर्नुपर्ने			
आवेदकको संस्था र अन्य संस्थाहरु बीच भएका गरेका सम्झौता वा सहकार्यहरु भए कुन प्रकारको छ उल्लेख गर्नुपर्ने			
आवेदकको संस्था वा सहकार्य गर्ने संस्थाले विज्ञान तथा प्रविधिको विकास र नव-प्रवर्तनका अनुसन्धान तथा प्रविधि विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गरेको छ भने विकास गरिएका प्रविधिबाट उत्पादन, उत्पादकत्व वा मानवीय जीवन पद्धति सहजता बनाउन के कस्तो भूमिका खेलेको छ र यसको उपयोगिताको व्यापकता कतिको छ उल्लेख गर्नुहोस ।			
संस्थाको वैज्ञानिक र प्राविधिकमानवीय श्रोत			

	नाम	विषय	योग्यता	अनुभवको क्षेत्र वर्ष
१.				
२.				
३.				

आवश्यक भएमा थप पंक्तिहरु समावेश गर्ने वा छुट्टै पनामा संलग्न गर्न सकिने छ ।				
संस्थाको विधान अनुसार कार्यगर्ने मुख्य उद्देश्यहरु उल्लेख गर्नुपर्ने				
आवेदकको संस्था र अन्य संस्थाहरु बीच भएका गरेका सम्झौता वा सहकार्यहरु भए कुन प्रकारको छ उल्लेख गर्नुपर्ने				
आवेदकको संस्था वा सहकार्य गर्ने संस्थाले विज्ञान तथा प्रविधिको विकास र नव-प्रवर्तनका अनुसन्धान तथा प्रविधि विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गरेको छ भने विकास गरिएका प्रविधिबाट उत्पादन, उत्पादकत्व वा मानवीय जीवन पद्धति सहजता बनाउन के कस्तो भूमिका खेलेको छ र यसको उपयोगिताको ब्यापकता कतिको छ उल्लेख गर्नुहोस ।				
संस्थाको वैज्ञानिक र प्राविधिकमानवीय श्रोत				
	नाम	विषय	योग्यता	अनुभवको क्षेत्र र वर्ष
१.				
२.				
३.				
आवश्यक परेमा थप पंक्तिहरु समावेश गर्ने वा छुट्टै पनामा संलग्न गर्ने				
प्रस्तावित आयोजनाको कार्यदलमा संलग्न हुने ब्यक्तिहरु*				
	नाम, थर	विषय विशेषज्ञता	शैक्षिक योग्यता	कार्य अनुभव वर्ष
				कैफियत
<ul style="list-style-type: none"> आयोजना अवधारणापत्र पेश गर्ने सबै समस्थाहरु वा ब्यक्तिहरुको लागि अनिवार्य रुपमा भर्नु पर्ने । आवश्यक भएमा थप पंक्तिहरु समावेश गर्ने वा छुट्टै पनामा संलग्न गर्ने ।				
आवेदक वा आयोजनामा संलग्न ब्यक्तिहरुबाट प्रकाशित कृतिहरु वा विकास गरिएका प्रविधिहरुका शीर्षक				
१.				
२.				
३.				

आयोजना अवधारणापत्र पेश गर्ने तरिका

कोषमा अवधारणापत्रका लागि चाहिने सबै कागजातहरू पेश गर्दा एउटै फाइलमा राखी पेश गर्नुपर्दछ । यदि कुनै व्यक्ति वा संस्थाले एकभन्दा बढी आयोजना अवधारणापत्र पेश गर्न चाहेको छ भने छुट्टा छुट्टै रूपमा फाईल बनाई पेश गर्नुपर्दछ । आयोजनाको शीर्षक प्रष्टसँग खुल्ने हुनुपर्दछ । प्रस्ताव पेश गर्दा कागजी फाइल सँगसँगै इलेक्ट्रोनिक सफ्ट कपी पनि पेश गर्नुपर्नेछ ।

विषयगत क्षेत्रहरूमा कुनै एक वा बहु विषय भएमा सो भन्दा बढीमा चिह्न लगाउने ।

१. कृषि	२. उद्योग	३. पर्यटन
४. जलवायु तथा वातावरण	५. जैविक विविधता	६. जनस्वास्थ्य
७. जैविक प्रविधि	८. सूचना प्रविधि	९. ईन्जिनियरिङ्ग
१०. यातायात	११. नवीकरणीय उर्जा	१२. विद्युत संग्रह
१३. अन्य.....		

क्र.सं.	आवश्यक कागजातहरू	गर्नुपर्ने प्रति	कोषको सचिवालयले रुजु गर्ने (संलग्न छ/छैन)
१.	यस चिह्न लगाउने चेकलिस्ट	१ प्रति	
२.	आवेदक व्यक्ति / संस्थाको पत्र	१ प्रति	
३.	अनुसन्धान गर्ने प्रयोगशाला वा सहकार्य गर्ने संस्थाको सहमती पत्र	१ प्रति	
४.	कोषको ढाँचा अनुरूप लेखिएको अवधारणा पत्र	४ प्रति	
५.	सोच तालिका	४ प्रति	
६.	अनुसन्धान गर्ने संस्थाको प्रोफाइल (ढाँचा अनुसार)	१ प्रति	
७.	अनुसन्धान आयोजनामा काम गर्ने कार्यदलको विवरण	१ प्रति	
८.	अनुसन्धान संयोजक र सदस्यहरूको फर्मेट अनुसार दुई पृष्ठको व्यक्तिगत विवरण	१ प्रति	
९.	मुख्य सुपरिवेक्षकको सहमति वा स्विकृती पत्र	१ प्रति	
१०.	आफ्नो वा आयोजनाको विषयसंग मिल्दो कुनै ५ जना सम्भावित सुपरिवेक्षक वा विज्ञको नाम र सम्पर्क ठेगाना	१ प्रति	

तर्कयुक्त ढाँचा (Logframe) सम्बन्धी निर्देशिका

- परिचय
- उद्देश्य
- प्रतिफल
- क्रियाकलापको परिभाषा
- मुख्य प्रश्नहरू

१. तर्कयुक्त ढाँचा (Logframe) को उद्देश्य आयोजनाको तर्क र बिभिन्न अङ्ग (component) लाई स्पष्ट परिभाषित गरी राम्रो आयोजना तर्जुमा गर्नु रहेकोछ। यसले आयोजन डिजाइन, कार्यान्वयन र अनुगमन मूल्याङ्कनलाई सुदृढ गर्न सहयोग गर्दछ।
२. आयोजनाको अङ्गलाई तर्कयुक्त ढाँचामा यस प्रकार जोडिन्छ: क्रियाकलाप र मान्यता बाट प्रतिफल प्राप्त हुन्छ। प्रतिफल र मान्यता बाट उद्देश्य।
३. तर्कयुक्त ढाँचामा ४ x ४ को तालिकामा हुन्छ जसमा ठाडो र तेर्सो तर्कयुक्त (Logic) हुन्छ। जस्तै

ठाडो तर्कयुक्त

लक्ष (Goal)	←————→	मान्यताहरू (Assumptions)
उद्देश्य (Purpose)	←————→	मान्यताहरू (Assumptions)
प्रतिफल (Output)	←————→	मान्यताहरू (Assumptions)
क्रियाकलाप (Activities)	————→	मान्यताहरू (Assumptions)

तेर्सो तर्कयुक्त

लक्ष (Goal)	सूचकहरू (Indicators)	मान्यताहरू (Assumptions)
उद्देश्य (Purpose)	सूचकहरू (Indicators)	मान्यताहरू (Assumptions)
प्रतिफल (Output)	सूचकहरू (Indicators)	मान्यताहरू (Assumptions)
क्रियाकलाप (Activities)	सामग्री (Specification of Input)	मान्यताहरू (Assumptions)

तर्कयुक्त ढाँचाको फारम

विवरणको सरांश (Narrative Summary)	मापनयोग्य सूचकहरू (Objectively Verifiable Indicators)	प्रमाणित गरिने माध्यम (Means of Verification)	जोखिम तथा मान्यताहरू (Risks and Assumptions)
लक्ष (Goal)			
उद्देश्य (Purpose)			
प्रतिफल (Output)			
क्रियाकलाप (Activities)	सामग्री तथा बजेट Input and Budget		मान्यताहरू (Assumptions)

नोट: तर्कयुक्त ढाँचाले “SMART” को अवधारणा अनुसार र मापनयोग्य सूचकहरू (Objectively verifiable indicators) QQT, फाराम अनुसार हुनु पर्दछ । तर्कयुक्त ढाँचामा बजेटको संक्षिप्त रूप प्रतिफल र वर्ष अनुसार प्रस्तुत गर्नु पर्दछ ।

४. मेट्रिक्सका बिभिन्न अङ्कलाई निम्न वमोजिम परिभाषित गरिएको छ ।
- क) आयोजनाको लक्ष्य (Goal) भनेको माथिल्लो तहको उद्देश्य अथवा आयोजनाको दीर्घकालीन प्रभाव हो ।
 - ख) उद्देश्य (purpose) भनेको छोटो समयमै मापन गर्न सकिने प्रभावलाई भनिन्छ जो कि आयोजनाको अन्तिम उपलब्धी हुनेछ ।
 - ग) प्रतिफल (Output) भनेको आयोजनाले प्रदान गर्ने उपलब्धी हो जो आयोजना प्रमुखले अनिवार्य उपलब्ध गराउन सक्नु पर्दछ ।
 - घ) क्रियाकलाप (Activities) भनेको आयोजना टिमले कार्यान्वयन गर्ने कार्यक्रम हो जसबाट प्रतिफल प्राप्त हुन सक्दछ ।
 - ङ) सूचक (Indicators) भनेको त्यस्तो मापक हो जसबाट कति हदसम्म प्रत्येक स्तरको उद्देश्य प्राप्ति हुन सकेको छ भन्ने दर्शाउँछ र यसले परिमाण (Quantity), गुण (Quality) र समय (Time) लाई लक्षित गर्दछ ।
 - च) प्रमाणित गरिने माध्यम (Means of verification) भन्नाले तथ्याङ्क वा विवरणको यस्तो श्रोतलाई जनाउँछ जसले उद्देश्यको प्रत्येक स्तरका सूचकहरूको वारेमा प्रमाणीकरण गर्न आवश्यक जानकारी दिन सक्दछ ।
 - छ) जोखिम तथा मान्यता (Risk and assumption) भन्नाले यस्ता महत्वपूर्ण घटना, शर्तहरू एवं निर्णयहरू हुन् जो आयोजनाको नियन्त्रण बाहिरका हुन्छन तर आयोजनाको उद्देश्य प्राप्तिमा लागि यी मान्यता कायम हुन आवश्यक रहन्छ ।
५. तर्कयुक्त ढाँचा तयार गर्ने कार्य पद्धति निम्न अनुसार दिइएको छ ।

मूलभुत लक्ष्यलाई परिभाषित गर्ने

६. आयोजनाको औचित्य: कतिपय आयोजनाहरू एउटै लक्ष्य (Goal) का सहभागी बन्न सक्दछन् । आयोजनास्तरको लक्ष्य भन्नाले आयोजनाले सम्बोधन गर्न खोजेको कार्यक्रम उद्देश्य (Program purpose) भन्ने गरी परिभाषित गरिएको हुन्छ ।

उद्देश्य (Purpose) लाई परिभाषित गर्ने

७. वाञ्छित प्रभावको हिसाबले आयोजना किन सञ्चालन गरिएको छ । आयोजनाको उद्देश्य (Purpose) भनेको त्यो प्रभाव (Impact) हो जुन आयोजनाको प्रतिफलले श्रृजना गर्नेछ भनी आशा गरिएको हुन्छ । आयोजनाको स्पष्टरूपमा व्यक्त गरिएको एउटा मात्रै उद्देश्य (purpose) हुनु पर्दछ जो प्रतिफलको पुनर्संरचना (reformulation) हुनु हुँदैन, जो आयोजना व्यवस्थापनको जिम्मेवारी भन्दा बाहिर रहेको हुन्छ । आयोजनास्तरमा उद्देश्य (purpose) लाई कार्यक्रमको प्रतिफल (Program output) भनी परिभाषित गर्न सकिन्छ जसको प्राप्तिमा आयोजनाले योगदान पुऱ्याएको हुन्छ ।

प्रतिफल (Output) लाई परिभाषित गर्ने

८. आयोजनाले के उपलब्धी हासिल गर्दछ ? आयोजनाको उद्देश्य (Purpose) अनुसारका अनुसन्धानका उपयुक्त खालका नतिजा /उत्पादनहरू हुन्, जसलाई आयोजनाले हासिल गराउँदछ ।
९. आयोजनाको उद्देश्य (Purpose) प्राप्तिमा लागि प्रतिफलहरू (Outputs) जरुरी भएको हुँदा यसलाई स्पष्ट नतिजाको प्रस्तुत गरिनु पर्दछ । प्रतिफलहरूलाई उपलब्ध गरिने समयको क्रमअनुरूप क्रमवद्ध रूपमा प्रस्तुत गरिनु पर्दछ ।

१०. प्रक्रियामा रहेको आयोजना (Process project) को हकमा अथवा पहिलो चरणका प्रतिफल मात्रै निर्धारण गर्न संभव हुन सक्दछ । यस्तो स्थितिमा तर्कयुक्त ढाँचालाई नयाँ प्रतिफल समावेश गरी सरोकारवाला वा सहभागीको सहमतिमा पुनः निर्माण गरिनेछ भनी अन्तिम प्रतिफलकै रूपमा उल्लेख गर्नुपर्ने हुन्छ ।

क्रियाकलापहरूलाई परिभाषित गर्ने

११. सही क्रियाकलापहरूले मात्र आयोजनाहरूलाई उपलब्धीमूलक बनाउँदछ । क्रियाकलाप भनेका आयोजनाका क्रियात्मक अङ्गहरू हुन् र यिनै क्रियाकलापबाट आयोजनाले प्रतिफल प्राप्त गर्दछ । सम्पूर्ण क्रियाकलापको कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवारी अनुसन्धानकर्ताको हुनेछ ।

१२. प्रतिफलस्तरका सबै उद्देश्यहरू प्राप्तिका निमित्त एक वा बढी क्रियाकलापहरूको संलग्न रहेको हुन्छ । यस्ता क्रियाकलापहरूलाई प्रतिफल प्राप्तिका क्रियाको रूपमा परिभाषित गरिएको छ ।

ठाडो क्रममा प्रस्तुत तर्कलाई प्रमाणित गर्ने (Verify the vertical Logic)

१३. उद्देश्यका स्तरलाई चेक गर्न यस्तो तर्कको उपयोग गर्ने: यदि यसो भने यस्तो उपलब्ध हुन्छ भन्ने तरिकाबाट उद्देश्यहरूको स्तरको आपसी सम्बन्धलाई चेक गर्ने । यसलाई गर्ने अर्को तरिका हो: उद्देश्यको स्तरमा तल जाँदा “कसरी” भनी प्रश्न गर्ने ।

१४. उद्देश्य (purpose) र मूल उद्देश्य अर्थात लक्ष्य (goal) बीचको “यदि / तब” को सम्बन्ध तर्कयुक्त हुनु पर्दछ र कुनैपनि महत्वपूर्ण श्रेणी / खण्डलाई छाड्नु हुँदैन । क्रियाकलाप (activity), प्रतिफल (output), उद्देश्य (purpose) र मूल उद्देश्य अर्थात लक्ष्य (goal) बीचको ठाडो तर्क समष्टिगत र वास्तविक रूपमा आधारित हुनु पर्दछ ।

मुख्य मान्यताहरू (Important assumption) लाई परिभाषित गर्ने

१५. यिनीहरूलाई निम्नस्तरमा परिभाषित गरिनु पर्दछ ।

- क) मूल उद्देश्य अर्थात लक्ष्य (goal) को स्तरमा
- ख) उद्देश्य (purpose) को स्तरमा
- ग) प्रतिफल (outputs) को स्तरमा
- घ) क्रियाकलाप (activity) को स्तरमा

१६. मुख्य मान्यताहरू (Assumptions) चाँही “वाह्य परिस्थिति अथवा कारणहरू” हुन् जसमा आयोजनाको कुनै नियन्त्रण रहँदैन तर यस्ता मान्यतामा उद्देश्यको उपलब्धी निर्भर रहन्छ ।

१७. मान्यताको विपरित हुन गएमा आयोजनाको प्रतिफल बहकिन्छ अथवा नकारात्मक प्रतिफल हुन जान्छ, जस्तो कि विदेशी संस्थाको राम्रो सहयोग मिल्नेछ, वर्षाले विगाने छैन, उपयुक्त फिल्डको स्थल उपलब्ध हुनेछ ।

१८. उद्देश्य (purpose) र यसका लागि मान्यता (assumption) दुबैको संयोगबाट नै लक्ष्य (goal) प्राप्तिका लागि आवश्यक एवं पर्याप्त शर्तहरू श्रृजना हुन सक्दछ ।

१९. प्रतिफल (output) र यसका लागि मान्यता (assumption) दुबैको संयोगबाट नै उद्देश्य (purpose) प्राप्तिका लागि आवश्यक एवं पर्याप्त शर्तहरू श्रृजना हुन सक्दछ ।

२०. क्रियाकलापको स्तरमा कुनै पनि पूर्व शर्तहरू समावेश गरिनु हुँदैन । यस्ता शर्तहरू क्रियाकलापको भन्दा तल्लो स्तरमा अलग्गै बुँदाको रूपमा राखिनु पर्दछ ।

मापनयोग्य सूचक (Mesurable indicators) लाई परिभाषित गर्ने

२१. विभिन्न स्तरका लागि सूचकहरू परिभाषित गरिनु पर्दछ ।

- क) लक्षको स्तरमा (Goal level)
- ख) उद्देश्यको स्तरमा (Purpose level)
- ग) प्रतिफलको स्तरमा (Output level)
- घ) क्रियाकलापको स्तरमा बजेटको सारांश र उपकरण (Input) प्रस्तुत गर्ने

२२. मापनयोग्य सूचकहरू नाप्न सकिने खालका हुनु पर्दछ । यसलाई चार खण्डमा निर्माण गरिन्छ । उदाहरणका लागि मानौं यदि प्रतिफल (output) चाँहि लक्षित क्षेत्रको उत्पादकत्व बढेको हुनेछ भन्ने छ भने यसका लागि सूचक निम्न बमोजिम तयार गर्नु पर्दछ ।

- क) सूचक परिभाषित गर्ने – उन्नत प्रविधिको प्रयोग बढेको हुनेछ।
- ख) यसको गुण (Quality) लाई संकेत गर्ने - प्रविधि प्रयोग गरेको उत्पादनको प्रयोग बढेको हुनेछ ।
- ग) यसको परिमाण (Quantity) लाई संकेत गर्ने - प्रविधि प्रयोग गरी उत्पादीत बस्तुको प्रयोगमा २० प्रतिशत बृद्धि भएको हुनेछ ।
- घ) समयलाई संकेत गर्ने: २०२२ सम्ममा नव प्रविधिको उत्पादनको प्रयोगमा ४० प्रतिशतले बृद्धि भएको हुनेछ ।
- ङ) स्थानलाई संकेत गर्ने: लक्षित प्रदेश नं. ३ को ३ जिल्लामा २०२२ सम्ममा बिकसित प्रविधिबाट उत्पादित बस्तुको प्रयोगमा ४० प्रतिशतले बृद्धि भएको हुनेछ ।
- च) कसले संकेत गर्ने: लक्षित प्रदेशको नं. ३ को ३ जिल्लामा कृषकहरूले २०२२ सम्ममा विकसित प्रविधि प्रयोगमा ४० प्रतिशतले बृद्धि भएको हुनेछ ।

२३. कहाँ र कसले भन्ने कुराको सूचक प्रसार तथा विकास प्रकृतिका आयोजनाहरूमा बढी महत्वपूर्ण हुन्छ र अनुसन्धान केन्द्रित आयोजनाहरूमा पनि आवश्यक हुन्छ ।

२४. सूचकहरूको प्रतिफल (outputs) प्राप्तिको नतिजा (results) लाई आवश्यक विवरण साथ परिभाषित गर्न सक्नु पर्दछ । परिमाण र समय मापन गर्न सक्ने गरी सूचकहरूको छनौट गरिनु पर्दछ । यो कुरा प्रतिफल (Output) को स्तरमा प्रभावकारी अनुगमन र उद्देश्य (purpose) को स्तरमा मूल्याङ्कन गर्नको लागि महत्वपूर्ण हुन जान्छ ।

२५. उद्देश्य (purpose) को सूचकले परिमाण, गुण र समय (Quality, Quantity and Time-QQT) को मापन गर्न सक्नु पर्दछ ।

प्रमाणित गर्ने आधारलाई परिभाषित गर्ने (Define the means of verification)

२६. तर्कयुक्त ढाँचाको प्रत्येक तह लक्ष्य (goal), उद्देश्य (purpose), प्रतिफल (Outputs) र क्रियाकलाप (Activity) का सूचकहरूको मापनयोग्य सूचक (OVI) लाई प्रमाणित गर्न सकिने माध्यम (Means of verification) का वारेमा विवरण प्रस्तुत गर्नु पर्दछ ।

२७. हासिल गरिएको उपलब्धीहरूलाई प्रदर्शन गर्न सूचकहरूलाई प्रमाणिकरण गर्न सकिने विवरणको श्रोत पहिचान गरिनु पर्दछ ।

२८. क्रियाकलाप स्तरमा युवा वैज्ञानि प्रोत्साहन कोषको आवश्यकता अनुसारका जस्तै प्रगति प्रतिवेदन, वार्षिक तथा अन्तिम प्रतिवेदन आदिलाई नै मान्यता दिइन्छ ।

२९. प्रतिफलका स्तरमा प्रविधि विकास, नव-प्रवर्तन, प्याटेन्ट राईट, प्रकासन, प्रविधि उपयोग आदि हुन सक्दछन् । तर्कयुक्त ढाँचामा प्रस्तुत कृयाकलापले प्रमाणीकरणका माध्यम पहिचान गर्नु पर्दछ ।

तर्कयुक्त ढाँचाको समीक्षा गर्ने

३०. अनुगमन तथा मूल्याङ्कन पद्धती स्थापनाका लागि सूचक (Indicators) तथा प्रमाणीकरण (Verification) स्तम्भमा विशेष ध्यान दिएर तर्कयुक्त ढाँचालाई पुरा गर्नु पर्दछ । यसरी तयार गरिएको तर्कयुक्त ढाँचाले आयोजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन आधारको निर्माण गर्न सक्दछ ।

मुख्य प्रश्नहरू (Key questions)

तलका प्रश्नहरूले तर्कयुक्त ढाँचा तयार गर्न सहयोगी हुनेछन् ।

लक्ष (Goal)

- क) आयोजनले समाधान गर्न खोजेको समस्या के हो ?
- ख) आयोजनाले समस्या समाधानमा कसरी योगदान पुऱ्याउन सक्दछ ?
- ग) यसरी समाधान गरीने योगदानलाई कसरी मापन गर्न सकिन्छ ?
- घ) अन्य के कस्ता शर्तहरूको पालना गर्नु पर्दछ र यसमा के कस्ता जोखिमहरू छन् ?

उद्देश्य (Purpose)

- क) आयोजनबाट सिधै पर्ने असर (effects) र प्रभाव (Impacts) के हुन ?
- ख) यसबाट समस्या समाधानमा कसरी मद्दत पुग्दछ ?
- ग) असर र प्रभावलाई कसरी मापन गरिने छ ?
- घ) आयोजनाले लक्षलाई योगदान दिन अन्य के कस्ता मुख्य शर्तहरूको पालना गर्नु पर्नेछ र यसमा के कस्ता जोखिम रहने छन् ?
- ङ) उपलब्धी हुने लाभ वा फाईदालाई कसरी दिगो गर्न सकिन्छ ?

प्रतिफलहरू (Outputs)

- क) आयोजनाले के दिन (Deliver) सक्छ ?
- ख) प्रतिफललाई कसरी मापन गर्न सकिन्छ ?
- ग) यदि प्रतिफल (Outputs) द्वारा उद्देश्य (purpose) प्राप्ती गर्ने हो भने अन्य के कस्ता मुख्य शर्तहरूको पालना गर्नु पर्दछ र यसमा के कस्ता जोखिमहरू छन् ?

क्रियाकलापहरू (Activities)

- क) के गर्न गई राखिएको छ ?
- ख) के ज्ञान, सामान र उपकरण आवश्यक पर्दछ ?
- ग) कति आर्थिक सहयोग चाहिन्छ ?
- घ) यदि क्रियाकलाप (Activity) द्वारा प्रतिफल (Output) प्राप्ती गर्ने हो भने अन्य के कस्ता मुख्य शर्तहरूको पालना गर्नु पर्दछ र यसमा के कस्ता जोखिमहरू छन् ?

अनुसूची २ : आयोजना संयोजकको र अन्य सदस्यहरुको व्यक्तिगत विवरण बढीमा २ पाना मात्र

१. नाम

२. सम्पर्क ठेगाना

गाउँ /टोल

गा. पा. / न.पा.

जिल्ला

मोबाइल

इमेल

३. शैक्षिक योग्यता (उच्चतम ३ मात्र)

सं.	शैक्षिक उपाधी	अध्ययन संस्थान	रा गरेको वर्ष	मुख्य विषयहरु

४. पेशागत अनुभव (प्रस्तावसँग सम्बन्धित मात्र, सबभन्दा पछिको बाट शुरु गर्ने)

५. प्रकाशनहरु (प्रस्तावसँग सम्बन्धित मात्र, सबभन्दा पछिको बाट शुरु गर्ने)

६. आवद्ध संस्थाहरु

७. घोषणा

म पूर्ण जिम्मेवारीका साथ घोषणा गर्दछु कि मैले जाने बुझे सम्म माथी दिइएका विवरणहरु सत्य छन् ।

दस्तखतः:

नाम:

मिति:.....